

Rapport

Uppföljning bland hushåll av delmål  
kopplade till den nya regionala avfallsplanen  
Nollmätning/kvantitativ studie för SÖRAB:s räkning  
via 1.350 telefonintervjuer

---

*Januari 2010*

# Innehåll

---

Sammanfattning.....	1
Bakgrund och syfte .....	6
Metod.....	6
Målgrupp, urval och urvalsstorlek.....	6
Frågeformulär .....	7
Svarsfrekvens .....	7
Resultatredovisning.....	8
Undersökningens resultat.....	9
• Kunskap om varför avfall ska sorteras och vilken nytta det gör (Delmål 2.2).....	9
– I vilken utsträckning källsorterar hushållet sina sopor .....	9
– Kännedom om varför avfall ska sorteras .....	10
– Önskar man mer information om varför avfall ska sorteras? .....	11
• Kunskap om vad som är farligt avfall och var det ska lämnas (Delmål 4.1).....	12
– Spontan kännedom om produkter, som blir farligt avfall.....	12
– Kännedom via hjälpt erinran om produkter, som blir farligt avfall.....	14
– Hur pass väl informerad är man om hur farligt avfall ska hanteras .....	15
– Kartläggning av vad man gör med några olika typer av farligt avfall...	16
• Värdering av insamlingssystemet för farligt avfall / tillgång till ett tillfredsställande insamlingssystem (Delmål 4.2).....	17
– Lätt eller svårt att lämna farligt avfall? .....	18
– Hur väl är insamlingssystemet anpassat till hushållets behov? .....	19
• Återanvändning (Delmål 5.1).....	19
– Köper / säljer man begagnade varor via nätet? .....	19
– Återanvänder man begagnade varor på annat sätt? .....	20
• Medvetna val med syfte att minska avfallsmängden (Delmål 3.1).....	20
– Tror man att hushållets avfallsmängd kommer att öka eller minska i framtiden .....	20
– Om minska / varför? .....	21
– Kartläggning av olika typer av medvetna val .....	23
– I vilken utsträckning tror man att hushållet i framtiden kommer att göra medvetna val.....	24

- Besök på återvinningscentral och tillgänglighet (Delmål 6.5) ..... 24
  - Brukar man besöka någon återvinningscentral..... 24
  - Om nej/varför? ..... 25
  - Hur pass nöjd är man med närheten/ tillgängligheten..... 26
  - Tror man att hushållet skulle källsortera mera, om det fanns närmare insamling ..... 27
- Förtroendet för kommunens avfallshantering..... 28
- Bakgrund..... 29
  - Miljöengagemang..... 29
  - Kön, ålder, boendeform, hushållsstorlek och hushållssammansättning..... 30
  - Val av belöning..... 31
- Appendix..... 32
  - Figur 1–13

Bilaga:  
 Detaljresultat (databearbetning)

## Sammanfattning

---

SÖRAB har tillsammans med samtliga nio ägarkommuner tagit fram en gemensam plan för avfallshanteringen till år 2020. Planförslaget utgår från EU:s avfallshierarki "avfallstrappan" som innebär att vi ska undvika att lägga avfall på soptippen och i stället använda avfallet som en resurs.

SÖRAB önskar nu genomföra en nollmätning bland hushåll för att stämma av kunskap och attityder till ett antal delmål i den gemensamma avfallsplanen.

Syftet med vår mätning är att kvantifiera ett antal frågeområden, som är kopplade till sex olika delmål, som framgår av innehållsförteckningen längst fram i rapporten.

Vi har genomfört 1.350 telefonintervjuer totalt uppdelat på 675 hushåll som bor i småhus och 675 hushåll i flerbostadshus inom SÖRAB:s nio kommuner. (Sjuttiofem intervjuer med småhus respektive 75 intervjuer med flerbostadshus/kommun.) Målgrupp för studien är medlemmar i hushållet inom åldrarna 25–65 år. Vi har intervjuat den person i hushållet, som främst ansvarar för hushållets sopor/sophantering.

Genomgående har vi jämfört resultaten för småhus med flerbostadshus i denna rapport. Syftet med studien har inte varit att bryta ner resultatet och analysera det per kommun. Bastalen är låga per kommun, men i vissa fall påpekar vi inne i rapporten signifikativa skillnader i resultat på kommunnivå.

- *De flesta hushåll källsorterar sina sopor idag – åtminstone i ganska stor utsträckning.*

Drygt åtta av tio hushåll som bor i småhus uppger att de källsorterar sina sopor i ganska stor utsträckning eller t.o.m. i mycket stor utsträckning. Cirka vart sjunde hushåll svarar "i inte särskilt stor utsträckning" eller "inte alls". – Hushåll som bor i flerbostadshus uppger att de sorterar i något lite mindre utsträckning än hushåll som bor i småhus.

- *Nittioåtta procent av hushållen anger något skäl till varför hushållen ska källsortera sina sopor.*

Endast två procent svarar att de inte känner till varför. – I genomsnitt anger man cirka 1,5 svar per person.

Tre av fyra svarar spontant att hushållen ska källsortera sina sopor för "miljönyttan"/"för miljöns skull". – Fyra av tio nämner ordet "återvinning" som skäl. Andra spontana svar är: "minska sopberget", "klimatfaktorn", "minska avfallets farlighet", "avfall är råvaror" osv. – En procent av småhushållen pekar på att vi är "tvungna att sortera"/"skyldighet enligt lag".

- *Hushållen önskar mer information om resultatet som uppnås.*

Knappt två av tio hushåll vill ha mer information om *varför* avfall ska sorteras och cirka tre av tio hushåll vill ha mer information om vilken *nytta* det gör. Men det är framför allt *resultatet* som uppnås, som hushållen vill ha mer information

om – närmare två av tre hushåll i småhus efterlyser resultatet som uppnås och drygt hälften av hushållen i flerbostadshus vill ha mer information om detta.

- ***Batterier är den produkt som främst spontant nämns som exempel på produkter som blir farligt avfall.***

Närmare nio av tio hushåll i småhus svarar spontant batterier och åtta av tio hushåll i flerbostadshus – hushåll med barn i något större utsträckning än hushåll utan barn.

Därefter kommer glödlampor och lågenergilampor, färg-, lim- och lackrester, elektronik och kemikalier, som spontant nämns frekvent som produkter som blir farligt avfall.

Ytterligare en mängd produkter kommer spontant upp, både sådana som blir farligt avfall och som inte tillhör gruppen.

I genomsnitt uppger varje intervjuperson närmare fyra olika produkter spontant, som de vet eller tror blir farligt avfall. – Endast 1–2 procent svarar "vet ej", dvs. kan inte ge något exempel på farligt avfall överhuvudtaget.

- ***Hög kännedom via hjälpt erinran om produkter som blir farligt avfall.***

När vi ställer frågan via hjälpt erinran, så svarar samtliga (100%) att batterier är en sådan produkt som blir farligt avfall.

Nästan samtliga (96–99%) känner också till följande produkter, som blir farligt avfall: bekämpningsmedel, färgburkar/rester, lösningsmedel, typ lacknafta, kvicksilvertermometrar, kemikalier, smått elavfall samt överbliven medicin. – Drygt nio av tio (93%) känner till att glödlampor/lågenergilampor blir farligt avfall.

Frityrolja är *inte* exempel på farligt avfall, men drygt var tredje intervjuperson svarar "ja" på vår fråga. – Cirka hälften känner till att frityrolja inte är en produkt som blir farligt avfall och resten svarar "vet ej".

- ***De flesta känner sig ganska väl informerade om hur farligt avfall ska hanteras.***

Vart tredje hushåll som bor i småhus anser sig vara t.o.m. *mycket* väl informerad om hur farligt avfall ska hanteras. – Hushåll som bor i flerbostadshus uppger "mycket väl" i något mindre utsträckning – vart fjärde hushåll.

- ***I princip samtliga hushåll uppger att de lämnar färg, rengöringsmedel och olika kemikalier till återvinningscentral, miljöstation, grovsoprum eller annat alternativ där farligt avfall ska läggas.***

Endast en procent av flerbostadshushållen uppger att de häller ut färg etc. i avloppet/toaletten. Endast en procent av småhushållen respektive en procent av flerbostadshushållen svarar att de lägger sådana här produkter i soppåsen/soptunnan.

Samma sak gäller elavfall, typ miniräknare, mobiler. – De flesta hushåll uppger att de lämnar sådant avfall på uppsamlingsplats för återvinning av el- och elektronikkomponenter.

När det gäller glödlampor och lågenergilampor, så stiger andelen till cirka vart sjunde/åttonde hushåll som uppger att de lägger den här avfallstypen i sop-påsen/soptunnan. – Resten svarar att de lämnar lamporna till återvinningscentral, "Röda boxen", miljöstation, grovsoprum etc.

Drygt åtta av tio hushåll uppger att de lämnar överbliven medicin till apoteket. – Tre–fyra procent av hushållen svarar att de lägger den i soppåsen/soptunnan och en procent av flerbostadshushållen håller ut medicinen i avloppet/toaletten.

- *Tre av fyra hushåll som bor i småhus tycker att det är ganska lätt eller t.o.m. mycket lätt att lämna farligt avfall.*

Bland hushåll i flerbostadshus ligger nivån något lägre – två av tre anser att det är ganska eller mycket lätt medan närmare vart femte hushåll i den här boendeformen tycker att det är svårt.

- *Drygt vart fjärde hushåll – oberoende av boendeform – anser att insamlingsystemet av farligt avfall inte är särskilt väl eller inte alls anpassat för hushållets behov.*

Närmare tre av fyra hushåll som bor i småhus tycker att kommunens system för insamling av allt farligt avfall är ganska väl anpassat eller t.o.m. mycket väl anpassat för hushållets behov. – Bland hushåll i flerbostadshus ligger nivån något lägre – två av tre anser att det är ganska eller mycket väl anpassat.

- *Många hushåll uppger att de köper och/eller säljer begagnade varor på nätet.*

Drygt hälften av hushållen i småhus uppger att de brukar köpa och/eller sälja begagnade varor via nätet och cirka vart tredje hushåll i flerbostadshus svarar samma sak. – Vi kan notera att det här beteendet är högre i de yngre åldersgrupperna samt högre bland hushåll med barn jämfört med hushåll utan barn.

- *Drygt åtta av tio hushåll i småhus (85%) uppger att de brukar lämna/skänka varor till organisationer/företag.*

Bland hushåll i flerbostadshus ligger nivån något lägre (79%). – Vi kan notera att även det här beteendet är något högre bland hushåll med barn jämfört med hushåll utan barn och ökar med ökad hushållsstorlek.

- *Vart tredje hushåll i småhus tror att mängden avfall i hushållet kommer att minska i framtiden.*

Bland hushåll i flerbostadshus ligger nivån lägre – vart femte hushåll tror på minskad avfallsmängd.

- *Cirka vart tionde hushåll tror att avfallsmängden i framtiden kommer att minska beroende på att hushållet kommer att göra medvetna val.*

Cirka vart tjugonde hushåll tror att de kommer att köpa färre prylar i framtiden och ungefär lika många att de kommer återvinna mer. – Men främsta skälet till att avfallsmängden i framtiden kommer att minska beror på hushållsstorleken; cirka vart åttonde hushåll svarar att det blir färre personer i hushållet i framtiden, ett faktum som påverkar det enskilda hushållet, men knappast den totala avfallsmängden i stort.

- *Cirka vart sjätte hushåll (16%) totalt tror att de i mycket stor utsträckning i framtiden kommer att försöka göra medvetna val med syftet att minska hushållets avfallsmängd.*

Ungefär lika många hushåll tror inte att de kommer att göra det i särskilt stor utsträckning eller inte alls. – De flesta, närmare två av tre hushåll, tror att de i framtiden kommer att försöka göra medvetna val i ganska stor utsträckning.

- *Samtliga boende i småhus – utom en enda procent – svarar att de brukar besöka någon återvinningscentral.*

Bland boende i flerbostadshus är andelen lägre, men drygt åtta av tio uppger att de brukar besöka någon återvinningscentral. – Det är framför allt den yngre åldersgruppen och enpersonshushåll, som svarar att de inte gör det.

- *Främsta skälen till att man inte besöker någon återvinningscentral är att hushållet inte har något behov av det.*

Antingen kan man lämna allt avfall där man bor eller så anser man att hushållet inte har något sådant avfall, som ska lämnas på återvinningscentral. Andra skäl är att man inte har tillgång till bil eller att återvinningscentralen ligger för långt bort. – Det handlar om 4–5 procent av hushållen i flerbostadshus, som inte brukar besöka någon återvinningscentral pga. att det inte finns någon i närheten och/eller att de inte har bil.

- *Drygt vart tredje hushåll är mycket nöjd med närheten/tillgängligheten till återvinningscentralen och närmare hälften av samtliga hushåll är ganska nöjda.*

Cirka vart femte hushåll totalt är inte särskilt nöjd eller inte alls nöjd. – Hushåll i Danderyd är minst nöjda och hushåll som bor i Upplands Väsby är mest nöjda.

- *Närmare hälften av hushållen svarar att de tror att hushållet skulle källsortera mera i framtiden, om det fanns närmare insamling.*

Vart tionde hushåll anser att de inte kan sortera mera än vad de redan gör idag. Resten tycker att systemet är tillräckligt bra idag och svarar "nej" på vår fråga, dvs. de skulle inte källsortera mera även om det fanns närmare insamling.

De yngre (25–34 år) – speciellt de yngre boende i flerbostadshus – svarar mer frekvent än andra åldersgrupper, att de skulle källsortera mera i framtiden, om det fanns närmare insamling.

- *Det allmänna förtroendet för kommunens avfallshantering är ganska stort bland hushållen.*

Cirka tre av fyra hushåll i småhus uppger att de har ett ganska stort eller t.o.m. mycket stort förtroende för kommunens avfallshantering. Cirka vart femte hushåll svarar "varken eller" och cirka vart tjugonde uppger att de har ett ganska litet förtroende eller inget förtroende alls. – Hushåll i flerbostadshus ligger något lägre i resultat, men närmare två av tre uppger att de har ett ganska stort eller t.o.m. mycket stort förtroende för kommunens avfallshantering.

- *Miljöengagemanget ligger på hög nivå i vår undersökning.*

Åtta av tio anger att de rent allmänt är ganska eller t.o.m. mycket engagerade i miljöfrågor och det gäller såväl hushållen som bor i småhus som i flerbostadshus. – Liksom det visat sig i tidigare undersökningar, så är äldre personer mer engagerade än yngre samt kvinnor mer engagerade än män – i alla fall rent allmänt av miljöfrågor.

## Slutord

Resultatet av den här undersökningen visar att hushållens kunskap om varför avfall ska sorteras är hög, men många önskar mer information om resultatet som uppnås.

Kunskapen om produkter som blir farligt avfall och var det ska lämnas är också god. Kommunens system för insamling av allt farligt avfall är relativt väl anpassat för hushållens behov, men det kan bli bättre i framtiden.

Återanvändning av varor i form av att lämna/skänka till organisationer/företag är hög bland hushållen. Återanvändning i form av att köpa och/eller sälja begagnade varor via nätet är också ett ganska utbrett beteende bland hushållen.

Cirka vart tionde hushåll tror att avfallsmängden i framtiden kommer att minska beroende på att hushållet kommer att göra medvetna val. Många hushåll uppger att de redan idag gör medvetna val, åtminstone i teorin, men om det finns en koppling till att minska avfallsmängden eller andra orsaker, kan vi inte vara säkra på.

De flesta hushållen i vår studie besöker någon återvinningscentral. De som inte gör det anger som främsta skäl, att de inte har något behov av det. Ett annat skäl är tillgängligheten, det finns ingen återvinningscentral i närheten och/eller så saknar man bil.

I flertalet av de frågor som ställs under den här intervjun skiljer sig svaren från de yngre (25–34 år) från övriga åldersgrupper – även i den här frågan. De yngre – speciellt de yngre boende i flerbostadshus – svarar mer frekvent än andra åldersgrupper, att de tror att de skulle källsortera mera i framtiden, om det fanns närmare insamling. Samtidigt kan vi notera att det är just de yngre, som svarar i störst utsträckning, att de inte är särskilt informerade om hur hushållet ska hantera sitt farliga avfall. Vi ser även en viss kunskapsbrist just bland dem, när det gäller produkter, som blir farligt avfall (t.ex. att glödlampor/lågenergilampor är exempel på farligt avfall).

En eftermätning med samma frågeställningar är planerad till 2013 för att kontrollera i vilken utsträckning de sex olika delmålen, som ingår i denna nollmätning, har uppnåtts. – Vi hoppas att denna undersökning tillsammans med resultatet från studien, som redovisas i rapporten "Besöksintervjuer bland hushållskunder på fem återvinningscentraler för SÖRAB:s räkning" (December 2009) kan ge en viss vägledning i det vidare arbetet för att nå målen.

Lidingö 2010-01-28

Kerstin Ahne



## Bakgrund och syfte

---

SÖRAB har tillsammans med samtliga nio ägarkommuner tagit fram en gemensam plan för avfallshanteringen till år 2020.

Planförslaget utgår från EU:s avfallshierarki "avfallstrappan" som innebär att vi ska undvika att lägga avfall på soptippen och i stället använda avfallet som en resurs.

En avfallsplan behövs för att kommunerna ska kunna:

- bestämma riktlinjer för sophanteringen fram till år 2020,
- enas om hur de ska arbeta för att nå målen,
- kontrollera att de är på rätt väg för att uppfylla målen.

SÖRAB önskar nu genomföra en nollmätning bland hushåll för att stämma av kunskap och attityder till ett antal delmål i den gemensamma avfallsplanen. En eftermätning med samma frågeställningar är planerad till 2013.

Syftet med vår mätning är att kvantifiera ett antal frågeområden, som är kopplade till sex olika delmål, som framgår av innehållsförteckningen längst fram i rapporten.

## Metod

---

Undersökningen har genomförts via telefonintervjuer. Anledningen till att vi valde denna metod och inte en postal enkät, var att vi ville mäta vissa frågor via *spontan* kännedom/spontana attityder, vilket inte är möjligt i den postala enkäten. Vi har även bättre kontroll över intervjusituationen i en telefonintervju.

Fältarbetet genomfördes under perioden 9 november – 15 december 2009. För fältarbetet svarade Concilia AB. – Som tack för intervjun skickade vi i efterhand en trisslott tillsammans med ett tackbrev. Alternativt kunde man välja att utsläppsrätter köptes för samma belopp.

## Målgrupp, urval och urvalsstorlek

---

Målgrupp för studien är hushåll med medlemmar inom åldrarna 25–65 år inom de nio kommunerna, som SÖRAB täcker in.

Eftersom vi ville kunna särstudera resultaten bland boende i småhus respektive flerbostadshus, så kvoterade vi urvalet. Sjuttiofem intervjuer per kommun genomfördes bland boende i småhus (villa, radhus, kedjehus) och 75 intervjuer per kommun bland boende i flerbostadshus (hyreslägenhet, bostadsrätts-/andelslägenhet).

Totalt genomfördes alltså 1.350 intervjuer: 675 bland småhus och 675 bland flerbostadshus.

Ett slumpmässigt urval beställdes från TA Teledress Information, selekterat på ålder (25–65 år) samt boendeform (villa respektive lägenhet). Bruttourvalet var fyra gånger större än vad vi behövde netto.

Lämplig intervjuperson söktes inledningsvis via frågan: "Vi söker den person i ert hushåll, som främst ansvarar för hushållets sopor/sophantering."

## Frågeformulär

Ett strukturerat frågeformulär togs fram och godkändes efter justeringar av uppdragsgivaren.

## Svarsfrekvens

Svarsfrekvensen ligger på 46 procent. Den främsta bortfallsorsaken är vägran – tidsbrist, ämnet, princip (36,5%). Därefter kommer orsaken att intervjupersonen ej har varit anträffbar under intervjuperioden, trots sju kontaktförsök (17%).

Bruttourval: (Totalt antal utlottade)	5.400	
./ . A-bortfall (definieras bort)	2.493	(46%)
Ej kontaktade	2.269	
Fel telefonnummer, fax	133	
Talar ej svenska	69	
Ej målgruppsaktuell	11	
Dubbletter	6	
Långtidssjuk	5	
Nettourval (Tillhör undersökningspopulationen)	2.907	
./ . B-bortfall	1.557	(54%)
Vägran (tidsbrist, ämnet, princip)	1.062	
Ej anträffade	483	
Bortresta under hela fältperioden	10	
Korttidssjuk	2	
Antalet genomförda intervjuer	1.350	(46%)

## Resultatredovisning

Resultatet har databearbetats och redovisas med totalsiffror samt med uppdelning på följande undergrupper:

### Resultatredovisning

		Småhus		Flerbostadshus	
		st	%	st	%
Total		675	100	675	100
Kommun	Danderyd	75	11	75	11
	Järfälla	75	11	75	11
	Lidingö	75	11	75	11
	Sollentuna	75	11	75	11
	Solna	75	11	75	11
	Sundbyberg	75	11	75	11
	Täby	75	11	75	11
	Upplands Väsby	75	11	75	11
	Vallentuna	75	11	75	11
Bor i	Fristående villa	481	71	–	–
	Radhus eller kedjehus	190	28	–	–
	Bostadsrätts-/ andelslägenhet	–	–	449	67
	Hyreslägenhet	–	–	224	33
Kön	Man	315	47	295	44
	Kvinna	360	53	380	56
Hushållsstorlek	1 person	23	3	182	27
	2 personer	173	26	251	37
	3 eller fler personer	479	71	241	36
Hushålls-sammansättning	Har barn i hushållet (0–19 år)	426	63	234	35
	Har ej barn i hushållet (0–19 år)	257	38	434	64
Åldersgrupp	25–34 år	48	7	94	14
	35–44 år	219	32	147	22
	45–54 år	188	28	142	21
	55–65 år	199	29	269	40
Källsorterar	Mycket stor utsträckning	241	36	172	25
	Ganska/inte särskilt/inte alls	434	64	503	75
Informerad om farligt avfall	Mycket väl	228	34	176	26
	Ganska/inte särskilt/inte alls	447	66	500	74
Lätt/svårt lämna farligt avfall	Mycket/ganska lätt	514	76	455	67
	Varken eller	76	11	99	15
	Mycket/ganska svårt	82	12	119	18
Systemet anpassat för hushållets behov	Mycket/ganska väl	480	71	453	67
	Inte särskilt/inte alls	185	27	188	28
Mängden avfall i hushållet kommer att...	öka	99	15	125	19
	minska	233	35	142	21
	ingen skillnad	333	49	396	59
Göra medvetna val i framtiden	Mycket/ganska stor utsträckning	541	80	524	78
	Inte särskilt/inte alls	118	17	132	20
Engagemang i miljöfrågor	Mycket/ganska engagerad	535	79	537	80
	Inte särskilt/inte alls	140	21	139	20
Förtroende för kommunens avfallshantering	Mycket/ganska stort	492	73	422	63
	Varken eller	129	19	153	23
	Ganska litet/inget	27	4	54	8

## Undersökningens resultat

Nedan följer en sammanfattning av undersökningens resultat. En övergripande sammanfattning av studien finns längst fram i rapporten.

### Kunskap om varför avfall ska sorteras och vilken nytta det gör (Delmål 2.2)

Delmål 2.2: År 2012 ska minst 80 procent av hushållen ha kunskap om varför avfall ska sorteras och vilken nytta det gör.

#### *I vilken utsträckning källsorterar hushållet sina sopor*

Vi ställde inledningsvis följande fråga: "I vilken utsträckning källsorterar du/ditt hushåll era sopor idag, dvs. skiljer på vanligt hushållsavfall och sådant avfall som ska sorteras och lämnas separat? Skulle du vilja säga att det är i...?" Skalan lästes upp.

#### I vilken utsträckning källsorterar hushållet sina sopor

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Mycket stor utsträckning	36	25
Ganska stor utsträckning	50	52
Inte särskilt stor utsträckning	13	19
Inte alls	1	3
Medelvärde	3.2	3.0

(Figur 1 i Appendix.)

*Drygt åtta av tio hushåll som bor i småhus uppger att de källsorterar sina sopor i ganska stor utsträckning eller t.o.m. i mycket stor utsträckning. Cirka vart sjunde hushåll svarar "i inte särskilt stor utsträckning" eller "inte alls".*

*Hushåll som bor i flerbostadshus uppger att de sorterar i något lite mindre utsträckning än hushåll som bor i småhus.*

*Vi kan notera en signifikant avvikelse i undergruppen kommuner: hushåll, som bor i småhus i Sollentuna och Sundbyberg, uppger i större utsträckning än övriga kommuner, att de sorterar i "mycket stor utsträckning". (Signifikanta avvikelser anges med plus- respektive minustecken i tabellerna.)*

*Vi kan också notera att äldre (55–65 år) svarar "i mycket stor utsträckning" i högre grad än övriga åldersgrupper.*

**Källsorterar hushållets sopor i mycket stor utsträckning**

Bas: Kommun	Småhus %	Flerbostadshus %
Danderyd	24-	27
Järfälla	36	21
Lidingö	33	27
Sollentuna	51+	35
Solna	48+	35
Sundbyberg	56+	29
Täby	28	20
Upplands Väsby	15-	25
Vallentuna	31	11-

**Kännedom om varför avfall ska sorteras**

"Känner du till *varför* hushållen ska källsortera sina sopor? Vad anser du vara det främsta skälet till detta?" – Vi lät intervjupersonerna svara spontant på vår fråga.

**Kännedom om varför avfall ska sorteras**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Miljönyttan/ för miljöns skull/ inte slösa på jordens resurser	77	76
Återvinning	38	40
Minska sopberget	11	9
Klimatfaktorn	7	6
Ekonomisk vinning för hushållet/någon form av bonus	4	5
Minska avfallets farlighet	3	3
Avfall är råvaror	2	3
Samhället vinner ekonomiskt på det	2	3
Våra barns framtid/kommande generationer	1	1
Skyldighet enligt lag/ tvungen att sortera	1	–
Annat svar	2	2
Nej/ vet ej	2	2

Nittioåtta procent av hushållen anger något skäl till *varför* hushållen ska källsortera sina sopor – endast två procent svarar att de inte känner till *varför*. – I genomsnitt anger man cirka 1,5 svar per person.

Vi kan inte notera några skillnader mellan boendeformerna. Samma skäl anges i princip av lika många, oavsett om man bor i småhus eller flerbostadshus.

Tre av fyra svarar spontant att hushållen ska källsortera sina sopor för "miljönyttan"/"för miljöns skull". – Fyra av tio nämner ordet "återvinning" som skäl. Andra spontana svar är: "minska sopberget", "klimatfaktorn", "minska avfallets farlighet", "avfall är råvaror" osv. – En procent av småhushållen pekar på att vi är "tvungna att sortera"/"skyldighet enligt lag".

"Annat svar" står för följande:

#### Småhus

- "Effektivare sophantering"; "Spara energi"; "Koldioxidutsläppen"; "Lättare för de som jobbar med hanteringen av avfallet"; "Utnyttja resurser som energi"; "Billigare om det är sorterat före"; "Energiminskning"; "Det man lämnar blir kompost, t.ex. trädgårdsavfall"; "Det ska vara lättare för SÖRAB att sortera"; "Spara energi"; "Energiåtervinning"; "Energi- besparing"; "Mindre sophämtning".

#### Flerbostadshus

- "Energi"; "Sunt förnuft"; "Lättare att ta reda på"; "För att det ska bli lättare för sopgubbarna"; "Ta vara på energin"; "Arvet"; "Blir gas"; "Spara energi"; "Underlätta sorteringen"; "Energibesparing"; "Kan utvinna energi"; "Det sunda förnuftet".

### Önskar man mer information om varför avfall ska sorteras?

Vi ställde följande frågor till samtliga:

"Hushållens källsortering av olika avfallstyper, t.ex. tidningar, glas, förpackningar, metall, plast, elavfall osv., innebär att återvinningen ökar och avfallets skadlighet minskar.

- Skulle du vilja ha mer information om *varför* avfall ska sorteras?
- Skulle du vilja ha mer information om vilken *nytta* det gör?
- Skulle du vilja ha mer information om *resultatet* som uppnås?"

Önskar mer information om...

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
<b>...varför avfall ska sorteras</b>		
Ja	18	17
Nej	82	83
<b>... vilken nytta det gör</b>		
Ja	32	28
Nej	68	71
<b>... resultatet som uppnås</b>		
Ja	62	54
Nej	38	45

(Figur 2 i Appendix.)

Knappt två av tio hushåll vill ha mer information om *varför* avfall ska sorteras och cirka tre av tio hushåll vill ha mer information om vilken *nytta* det gör. Men det är framför allt **resultatet** som uppnås, som hushållen vill ha mer information om – närmare två av tre hushåll i småhus efterlyser resultatet som uppnås och drygt hälften av hushållen i flerbostadshus vill ha mer information om detta.

*Vi kan alltså notera en viss skillnad mellan boendeformerna: att hushållen i småhus vill ha något mer information om nyttan och resultatet än vad hushållen i flerbostadshus önskar. Vi kan även notera att kvinnor boende i småhus önskar mer information än män boende i småhus samt att de yngre åldersgrupperna boende i småhus efterlyser mer information jämfört med övriga åldersgrupper.*

#### Önskar mer information om...

Bas: Boende i småhus	Kön		Åldersgrupp			
	Män %	Kvinnor %	25-34 %	35-44 %	45-54 %	55-65 %
Varför avfall ska sorteras	13-	22+	33+	21	15	13
Vilken nytta det gör	28	35	54+	32	30	27
Resultatet som uppnås	58	64	67	63	61	57

## Kunskap om vad som är farligt avfall och var det ska lämnas (Delmål 4.1)

Delmål 4.1: År 2012 ska minst 90 procent av hushållen ha kunskap om vad som är farligt avfall och var det ska lämnas.

### **Spontan kännedom om produkter, som blir farligt avfall**

"Ett antal olika produkter som används i hushållet räknas som *farligt avfall* då de är förbrukade. Vilka sådana produkter, som blir farligt avfall, känner du till? Någon mer?" – Vi lät intervjupersonerna svara spontant på vår fråga.

**Spontan kännedom om produkter som blir farligt avfall**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Batterier	87	81
Glödlampor och lågenergilampor	55	47
Färg-, lim- och lackrester	45	36
Elektronik	44	39
Kemikalier	29	29
Medicinska produkter	19	17
Lösningsmedel, t.ex. lacknafta	16	18
Sprayflaskor	10	12
Metall	9	9
Plast	9	10
Glas	8	9
Spillolja	8	5
Rengöringsmedel	7	11
Datorer	7	7
Kvicksilvertermometrar	7	10
Bekämpningsmedel	4	5
Vitvaror, värmepumpar	4	3
TV-apparater	4	4
Mobiltelefoner	4	6
Burkar	4	4
Tidningar	2	1
Sprutor och kanyler	1	–
Papper	1	2
Lysrör	1	2
Kartong/mjölkkartong	1	1
Annat	3	3
Vet ej	1	2

*Batterier är den produkt som främst spontant nämns som exempel på produkter som blir farligt avfall. Närmare nio av tio hushåll i småhus svarar spontant batterier och åtta av tio hushåll i flerbostadshus – hushåll med barn i något större utsträckning än hushåll utan barn.*

*Därefter kommer glödlampor och lågenergilampor, färg-, lim- och lackrester, elektronik och kemikalier, som spontant nämns frekvent som produkter som blir farligt avfall.*

*Ytterligare en mängd produkter kommer spontant upp, både sådana som blir farligt avfall och som inte tillhör gruppen.*

*I genomsnitt uppger varje intervjuperson närmare fyra olika produkter spontant, som de vet eller tror blir farligt avfall. – Endast 1–2 procent svarar "vet ej", dvs. kan inte ge något exempel på farligt avfall överhuvudtaget.*

"Annat svar" står för följande:

**Småhus**

- Bensin (5 pers), gummi (3 pers), asbest (2 pers), nagellack, flamskyddande produkter, möbler, tvättmedel, trädgårdsavfall, aceton, tidningar, byggnadsmaterial.



**Flerbostadshus**

- Aluminium (3 pers), bensin (2 pers), sladdar (2 pers), nagellack, blöjor, matolja, tändare, olja, tvättmedel, T-sprit, lackfärger, blöta sopor, bläckpatroner, hushållsmaskiner, bilolja.

**Kännedom via hjälpt erinran om produkter, som blir farligt avfall**

"Jag ska läsa upp några olika produkter som finns i de flesta hushåll och för varje produkt skulle jag vilja veta om det är en avfallstyp som du vet eller tror är *farligt avfall*. – Låt oss börja med batterier, är det farligt avfall? (Alltså förbrukade batterier.) Och bekämpningsmedel, typ medel mot ohyra?"

**Kännedom via hjälpt erinran om produkter som blir farligt avfall**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
<i>Ja, blir farligt avfall...</i>		
Batterier, dvs. småbatterier, ej bilbatterier	100	100
Bekämpningsmedel, typ medel mot ohyra	99	98
Färgburkar/rester	99	98
Glödlampor/lågenergilampor	93	93
Lösningsmedel, typ lacknafta	100	99
Kvicksilvertermometrar	99	99
Frityrolja	32	39
Kemikalier, t.ex. syror, fotokemikalier	99	100
Smått elavfall som t.ex. miniräknare och mobiler	97	96
Överbliven medicin	98	97

(Figur 3 i Appendix.)

När vi ställer frågan via hjälpt erinran, så svarar samtliga (100%) att batterier är en sådan produkt som blir farligt avfall.

Nästan samtliga (96–99%) känner också till följande produkter, som blir farligt avfall: bekämpningsmedel, färgburkar/rester, lösningsmedel, typ lacknafta, kvicksilvertermometrar, kemikalier, smått elavfall samt överbliven medicin.

Drygt nio av tio (93%) känner till att glödlampor/lågenergilampor blir farligt avfall. Vi kan notera att kännedomen är signifikant lägre i den yngre åldersgruppen jämfört med övriga åldersgrupper.

**Kännedom via hjälpt erinran att glödlampor/lågenergilampor blir farligt avfall**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
<i>Ålder</i>		
25–34 år	83-	87-
35–44 år	94	94
45–54 år	91	93
55–65 år	98+	94

**Kännedom via hjälpt erinran att frityrolja blir farligt avfall**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Ja	32	39
Nej	52	48
Vet ej	15	13

*Frityrolja är inte exempel på farligt avfall, men drygt var tredje intervjuperson svarar "ja" på vår fråga. – Cirka hälften känner till att frityrolja inte är en produkt som blir farligt avfall och resten svarar "vet ej". – Män boende i småhus, är den grupp som bäst känner till att frityrolja inte blir farligt avfall (60% svarar "nej").*

**Hur pass väl informerad är man om hur farligt avfall ska hanteras**

"Hur pass väl informerad skulle du vilja säga att du är när det gäller hur hushållet ska hantera sitt farliga avfall? Är du...?" Skalan lästes upp.

**Information om hur farligt avfall ska hanteras**

Bas:	Småhus %	Flerbostadshus %
Mycket väl informerad	34	26
Ganska väl informerad	61	67
Inte särskilt informerad	5	6
Inte alls informerad	–	1
Medelvärde	3.3	3.2

(Figur 4 i Appendix.)

*Vart tredje hushåll som bor i småhus anser sig vara **mycket** väl informerad om hur farligt avfall ska hanteras.*

*Hushåll som bor i flerbostadshus uppger "mycket väl" i något mindre utsträckning – vart fjärde hushåll.*

*Vi kan notera att det är den äldre åldersgruppen (55–65 år) som anser sig vara mest informerad om hur farligt avfall ska hanteras.*

**Mycket väl informerad om hur farligt avfall ska hanteras**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
<b>Ålder</b>		
25–34 år	23	20
35–44 år	27	20
45–54 år	35	23
55–65 år	43+	32+

**Kartläggning av vad man gör med några olika typer av farligt avfall**

Samtliga fick spontant svara på följande frågor:

- "Vad gör du oftast med farligt avfall som *färg, rengöringsmedel och olika kemikalier*?"
- "Vad gör du oftast med ditt *elavfall, typ miniräknare, mobiler*?"
- "Vad gör du oftast med *glödlampor och lågenergilampor*?"
- "Vad gör du oftast med *överbliven medicin*?"

**Kartläggning av vad man gör med några olika typer av farligt avfall**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
<b><i>Färg, rengöringsmedel och olika kemikalier</i></b>		
Lämnar till återvinningscentral	83	61
Lämnar till miljöstation (på bensinstation)	11	16
Lämnar i grovsoprum	1	8
Lägger i gemensam container i området	–	2
Lagrar hemma	1	2
Lägger i "Röda boxen"/lådan	1	–
Lämnar till miljöbil som åker runt, "Returen" ("Glassbil")	–	1
Lägger i soppåsen/soptunnan	1	1
Håller i avlopp/toalett	–	1
Har ej sådant avfall	3	9
Vet ej	–	1
<b><i>Elavfall, typ miniräknare, mobiler</i></b>		
Lämnar till återvinningscentral	79	48
Lämnar till miljöstation (på bensinstation)	7	5
Lägger i "Röda boxen"/lådan	7	6
Lämnar i grovsoprum	3	28
Lägger i gemensam container i området	1	6
Lagrar hemma	1	3
Beställer hämtning	1	1
Lämnar till miljöbil som åker runt, "Returen" ("Glassbil")	–	1
Lämnar till inköpsstället/leverantören	–	1
Lägger i soppåsen/soptunnan	1	1
Har ej sådant avfall	2	3
Vet ej	–	1
<b><i>Glödlampor och lågenergilampor</i></b>		
Lämnar till återvinningscentral	67	39
Lägger i soppåsen/soptunnan	14	12
Lägger i "Röda boxen"/lådan	8	8
Lämnar till miljöstation (på bensinstation)	6	4
Lämnar i grovsoprum	3	26
Lägger i gemensam container i området	2	7
Lämnar till sopbilen	1	1
Lagrar hemma	1	2
Har ej sådant avfall	–	1
Vet ej	1	1

**Forts. – Kartläggning av vad man gör med några olika typer av farligt avfall**

<b>Bas: Samtliga</b>	<b>Småhus %</b>	<b>Flerbostadshus %</b>
<i>Överbliven medicin</i>		
Lämnar till apoteket	84	84
Lägger i soppåsen/soptunnan	3	4
Lämnar till återvinningscentral	2	1
Lagrar hemma	1	1
Häller i avlopp/toalett	–	1
Har ej sådant avfall	8	8
Vet ej	1	1

(Några personer uppger att de tar avfallet med sig till jobbet. Det gäller såväl elavfall som glödlampor och lågenergilampor.)

*I princip samtliga hushåll uppger att de lämnar färg, rengöringsmedel och olika kemikalier till återvinningscentral, miljöstation, grovsoprum eller annat alternativ där farligt avfall ska läggas. – Endast en procent av flerbostadshushållen uppger att de håller ut färg etc. i avloppet/toaletten. Endast en procent av småhushållen respektive en procent av flerbostadshushållen svarar att de lägger sådana här produkter i soppåsen/soptunnan.*

*Samma sak gäller elavfall, typ miniräknare, mobiler. De lämnas till återvinningscentral, grovsoprum, miljöstation, "Röda boxen" eller annat alternativ där farligt avfall ska läggas. – Endast en procent av småhushållen respektive av flerbostadshusen svarar att de lägger den här avfallstypen i soppåsen/soptunnan.*

*När det gäller glödlampor och lågenergilampor, så stiger andelen till cirka vart sjunde/åttonde hushåll som uppger att de lägger den här avfallstypen i soppåsen/soptunnan. – Resten svarar att de lämnar lamporna till återvinningscentral, "Röda boxen", miljöstation, grovsoprum etc.*

*Drygt åtta av tio hushåll uppger att de lämnar överbliven medicin till apoteket. – Tre–fyra procent av hushållen svarar att de lägger den i soppåsen/soptunnan och en procent av flerbostadshushållen håller ut medicinen i avloppet/toaletten.*

*Vi kan notera att kvinnor i större utsträckning än män uppger att de lämnar överbliven medicin till apoteket samt att den äldre åldersgruppen 55–65 år gör det mest frekvent.*

*Var hushållen lämnar sitt farliga avfall skiljer sig en del åt i de nio olika kommunerna. Vi kan t.ex. notera att alternativet "miljöstation" (på bensinstation) främst gäller Danderyds och Täbys kommun. "Röda boxen"/lådan är ett alternativ som fler anger i Täby, Vallentuna och Upplands Väsby än i övriga kommuner.*

## **Värdering av insamlingssystemet för farligt avfall/tillgång till ett tillfredsställande insamlingssystem (Delmål 4.2)**

Delmål 4.2: År 2012 ska minst 90 procent av hushållen anse sig ha tillgång till ett tillfredsställande insamlingssystem för farligt avfall.

**Lätt eller svårt att lämna farligt avfall?**

"Tycker du att det är lätt eller svårt att lämna farligt avfall? Skulle du vilja säga att det är...? Skalan lästes upp.

**Lätt eller svårt att lämna farligt avfall**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Mycket lätt	29	21
Ganska lätt	47	46
Varken lätt eller svårt	11	15
Ganska svårt	10	15
Mycket svårt	2	3
Medelvärde	3.9	3.7

(Figur 5 i Appendix.)

*Tre av fyra hushåll som bor i småhus tycker att det är ganska lätt eller t.o.m. mycket lätt att lämna farligt avfall. Bland hushåll i flerbostadshus ligger nivån något lägre – två av tre anser att det är ganska eller mycket lätt medan närmare vart femte hushåll i den här boendeformen tycker att det är svårt.*

*Män svarar "mycket lätt" i större utsträckning än kvinnor. Den yngsta åldersgruppen (25–34 år) är den åldersgrupp som mest frekvent svarar att det är svårt.*

*De som anser sig vara mycket väl informerade om hur man ska hantera hushållets farliga avfall, svarar att det är lätt att lämna farligt avfall i större utsträckning än de som inte är lika informerade om hanteringen.*

**Lätt eller svårt att lämna farligt avfall**

Bas: Boende i småhus	Kön		Åldersgrupp			
	Män %	Kvinnor %	25–34 %	35–44 %	45–54 %	55–65 %
Mycket lätt	35+	25-	27	23-	30	35
Ganska lätt	44	49	38	47	48	46
Varken lätt eller svårt	10	13	13	16+	11	8
Ganska svårt	9	12	23+	11	9	9
Mycket svårt	2	2	–	2	2	2
Medelvärde	4.0	3.8	3.7	3.8	4.0	4.0
Bas: Boende i flerbostadshus						
Mycket lätt	26+	17	18	16	20	25
Ganska lätt	44	48	44	40	43	52
Varken lätt eller svårt	13	16	12	24+	20	8-
Ganska svårt	13	17	22+	17	15	12
Mycket svårt	3	2	3	2	2	3
Medelvärde	3.8	3.6	3.5	3.5	3.6	3.8

**Hur väl är insamlingssystemet anpassat till hushållets behov?**

"Hur väl tycker du att kommunens system för insamling av allt farligt avfall är anpassat för ditt hushålls behov? Är det...?" Skalan lästes upp.

**Hur väl är insamlingssystemet anpassat till hushållets behov**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Mycket väl anpassat	23	15
Ganska väl anpassat	49	52
Inte särskilt väl anpassat	22	22
Inte alls anpassat	6	5
Medelvärde	2.9	2.8

(Figur 6 i Appendix.)

Närmare tre av fyra hushåll som bor i småhus tycker att kommunens system för insamling av allt farligt avfall är ganska väl anpassat eller t.o.m. mycket väl anpassat för hushållets behov.

Bland hushåll i flerbostadshus ligger nivån något lägre – två av tre anser att det är ganska eller mycket väl anpassat.

Drygt vart fjärde hushåll – oberoende av boendeform – svarar att systemet inte är särskilt väl eller inte alls anpassat för hushållets behov.

Vi kan notera en signifikant avvikelser i undergruppen kommuner: hushåll i Danderyd uppges i större utsträckning än övriga kommuner att systemet inte är särskilt väl eller inte alls anpassat för hushållets behov.

**Återanvändning (Delmål 5.1)**

Delmål 5.1: År 2012 ska minst 80 procent av invånarna uppges att de "handlar" med begagnade och/eller återanvända varor.

**Köper/säljer man begagnade varor via nätet?**

Samtliga fick frågan: "Brukar du/ ditt hushåll köpa eller sälja begagnade varor via nätet?"

**Brukar köpa/sälja begagnade varor via nätet**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Ja, men enbart köpa	5	3
Ja, men enbart sälja	6	3
Ja, både köpa och sälja	41	26
Nej	48	69

*Drygt hälften av hushållen i småhus uppger att de brukar köpa och/eller sälja begagnade varor via nätet och cirka vart tredje hushåll i flerbostadshus svarar samma sak. – Vi kan notera att det här beteendet är högre i de yngre åldersgrupperna samt högre bland hushåll med barn jämfört med hushåll utan barn.*

#### **Brukar köpa och/eller sälja begagnade varor via nätet**

<b>Bas: Samtliga</b>	<b>Småhus %</b>	<b>Flerbostadshus %</b>
<i>Ålder</i>		
25–34 år	69+	55+
35–44 år	68+	41
45–54 år	51	37
55–65 år	32-	15-
<i>Hushållssammansättning</i>		
Har barn i hushållet	64+	49+
Har ej barn i hushållet	33-	21-

#### **Återanvänder man begagnade varor på annat sätt?**

"Brukar du/ditt hushåll återanvända varor på annat sätt, t.ex. genom att lämna/skänka till organisationer/företag?"

#### **Återanvänder i form av lämna/skänka till organisationer/företag**

<b>Bas: Samtliga</b>	<b>Småhus %</b>	<b>Flerbostadshus %</b>
Ja	85	79
Nej	15	21

*Drygt åtta av tio hushåll i småhus (85%) uppger att de brukar lämna/skänka varor till organisationer/företag. Bland hushåll i flerbostadshus ligger nivån något lägre (79%). – Vi kan notera att även det här beteendet är något högre bland hushåll med barn jämfört med hushåll utan barn och ökar med ökad hushållsstorlek.*

### **Medvetna val med syfte att minska avfallsmängden (Delmål 3.1)**

Delmål 3.1: År 2012 ska minst 10 procent fler invånare än 2009 göra medvetna val med syfte att minska avfallsmängden.

#### **Tror man att hushållets avfallsmängd kommer att öka eller minska i framtiden**

"Tror du att mängden avfall i ditt hushåll kommer att öka eller minska i framtiden – eller ingen större skillnad mot idag?"

**Tror att hushållets avfallsmängd i framtiden kommer att...?**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Öka	15	18
Minska	35	21
Ingen skillnad	49	59
Vet ej	1	2

Vart tredje hushåll i småhus tror att mängden avfall i hushållet kommer att minska i framtiden. Bland hushåll i flerbostadshus ligger nivån lägre – vart femte hushåll tror på minskad avfallsmängd.

Vi kan notera att det framför allt är åldersgruppen 45–54 år, som tror på att mängden avfall i hushållet kommer att minska i framtiden.

**Tror att hushållets avfallsmängd kommer att minska**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
<b>Ålder</b>		
25–34 år	29	12-
35–44 år	28-	21
45–54 år	39	28+
55–65 år	37	22

**Om minska/varför?**

Samtliga, som svarade att de trodde att mängden avfall i hushållet skulle minska i framtiden, fick följdfrågan: "Vad är främsta anledningen till att du tror att avfallsmängden kommer att minska?" – De fick svara spontant på frågan.

**Främsta skäl till minskad avfallsmängd**

Bas: Tror på minskad avfallsmängd	Småhus (233) %	Flerbostadshus (142) %
Hushållets storlek minskar/färre antal personer	51	33
Gör medvetna val för att minska avfallsmängden	32	40
Återvinner mer	17	16
Köper färre prylar	16	25
Annat svar	4	8

I genomsnitt har man angivit 1,2 svar/person på den här frågan, dvs. cirka var femte person uppger två skäl till minskad avfallsmängd i hushållet i framtiden. – Främsta skälet till minskad avfallsmängd i hushållet är minskad hushållsstorlek i framtiden/färre antal personer i hushållet. Bland 45–54-åringarna är denna anledning signifikant högre än bland andra åldersgrupper.



*Andra skäl som man uppger är att man kommer att göra mer medvetna val, återvinna mer och köpa färre prylar i framtiden.*

"Annat svar" står för följande:

#### **Småhus**

- "Producenter tänker på bättre förpackningar"; "Kommer att finnas fler möjligheter att återvinna"; "Kommer att köpa mer begagnade varor"; "Har renoverat huset klart snart"; "Blöjor kommer att försvinna"; "För att det blir lag på det"; "Det kommer att finnas närmare miljöstationer där man bor/blir bättre att bli av med avfallet"; "Vi ska skaffa kompost"; "Kommer att sluta köpa blöjor".

#### **Flerbostadshus**

- "Vi är mer och mer i sommarstugan"; "Mer kompostering"; "Jag bara hoppas att det ska minska för vårt allas bästa"; "Barnen växer, mindre blöjor nu"; "Köper mer återvinningsbara saker"; "Förpackningar kommer att minska i framtiden, tror jag"; "Mindre blöjor"; "Kommer att finnas bättre förpackningar i framtiden i butikerna och vi kommer också att bli bättre miljötankare"; "Mindre förpackningar"; "Förpackningarna blir bättre, mer miljövänliga"; "Miljövänliga förpackningar".

*Studerar vi resultatet utifrån basen "samtliga" småhus respektive flerbostadshus, så kan vi notera att cirka vart tionde hushåll tror att avfallsmängden i framtiden kommer att minska beroende på att hushållet kommer att göra medvetna val, cirka vart tjugonde hushåll tror att de kommer att köpa färre prylar i framtiden och ungefär lika många att de kommer återvinna mer. – Men främsta skälet till att avfallsmängden i framtiden kommer att minska beror på hushållsstorleken; cirka vart åttonde hushåll svarar att det blir färre personer i hushållet i framtiden, ett faktum som påverkar det enskilda hushållet, men knappast den totala avfallsmängden i stort.*

**Tror att hushållets avfallsmängd kommer att...**

<b>Bas: Samtliga</b>	<b>Småhus (675) %</b>	<b>Flerbostadshus (675) %</b>
Minska	35	21
Nämligen:		
Hushållets storlek minskar/färre antal personer	18	7
Gör medvetna val för att minska avfallsmängden	11	8
Återvinner mer	6	3
Köper färre prylar	5	5
Annat svar	1	2
Öka	15	18
Ingen skillnad	49	59

**Kartläggning av olika typer av medvetna val**

"Brukar du/ ditt hushåll planera matinköpen så att man slipper att slänga mat som blivit dålig?"

Totalt läste vi upp tio olika alternativ som intervjupersonerna fick svara "ja" eller "nej" på. Vi har rangordnat svaren nedan.

**Kartläggning av olika typer av medvetna val**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
<i>Ja, hushållet brukar...</i>		
Ge bort saker som inte längre används	90	86
Välja kranvatten i stället för att köpa vatten på flaska	90	90
Köpa bättre kvalitet för längre hållbarhet	89	82
Köpa refillförpackningar	87	83
Reparera/laga saker	86	84
Planera matinköpen så man slipper slänga mat som blivit dålig	85	84
Ge bort "upplevelser" i present i stället för saker	73	67
Inte shoppa onödiga saker	53	55
Använda tygkassar i stället för plastpåsar	37	35
Ha skylt på dörren, där man undanber sig reklam ("Ingen reklam, tack!")	34	42

(Figur 7 i Appendix.)

Många – mellan 80 och 90 procent – av hushållen, svarar "ja" på flera av de alternativ som vi frågar om: de uppger att de brukar ge bort saker som inte längre används; de väljer kranvatten i stället för att köpa vatten på flaska; de brukar köpa bättre kvalitet för längre hållbarhet; köpa refillförpackningar; reparera/laga saker; planera matinköpen så man slipper slänga mat som blivit dålig.

Cirka sju av tio hushåll uppger att de brukar ge bort "upplevelser" i present i stället för saker. Cirka hälften av hushållen svarar att de inte brukar shoppa onödiga saker. – Cirka vart tredje hushåll uppger att de använder tygkassar i stället för plastpåsar och ungefär lika många att de har skylt på dörren "Ingen reklam, tack!"

Svaren skiljer sig inte åt i någon större utsträckning, när vi jämför boendeformerna. Däremot ser vi skillnader mellan hushåll med och utan barn samt yngre/äldre personer. – De äldre (55–65 år) är den åldersgrupp som i störst utsträckning svarar att de planerar matinköpen och använder tygkassar. 45–54-åringarna är de som i störst utsträckning uppger att de ger bort saker som inte längre används och köper refillförpackningar. De yngre (25–34 år) är den åldersgrupp som i störst utsträckning svarar att de har skylt på dörren "Ingen reklam, tack!"

### ***I vilken utsträckning tror man att hushållet i framtiden kommer att göra medvetna val***

"I vilken utsträckning tror du att ditt hushåll i framtiden kommer att försöka göra medvetna val med syftet att minska hushållets avfallsmängd? Är det...?" Skalan lästes upp.

#### **I vilken utsträckning göra medvetna val i framtiden**

<b>Bas: Samtliga</b>	<b>Småhus %</b>	<b>Flerbostadshus %</b>
I mycket stor utsträckning	18	14
I ganska stor utsträckning	62	64
I inte särskilt stor utsträckning	15	16
Inte alls	3	3
Medelvärde	3.0	2.9

(Figur 8 i Appendix.)

*Cirka vart sjätte hushåll totalt tror att de i mycket stor utsträckning i framtiden kommer att försöka göra medvetna val med syftet att minska hushållets avfallsmängd. – Ungefär lika många hushåll tror inte att de kommer att göra det i särskilt stor utsträckning eller inte alls.*

*De flesta, närmare två av tre hushåll, tror att de i framtiden kommer att försöka göra medvetna val i ganska stor utsträckning.*

*Vi kan inte notera några signifikanta avvikelser i resultat vad gäller kön eller ålder. – Däremot ser vi att de som uppger att de redan idag källsorterar i mycket stor utsträckning, är den grupp som främst tror att de kommer att göra medvetna val i framtiden för att minska hushållets avfallsmängd.*

### **Besök på återvinningscentral och tillgänglighet (Delmål 6.5)**

Delmål 6.5: År 2012 ska återvinningscentralerna ha en bättre tillgänglighet jämfört med år 2006.

#### ***Brukar man besöka någon återvinningscentral***

"Brukar du/ditt hushåll besöka någon återvinningscentral, dvs. en bemannad större anläggning, där man kan lämna avfall för all sorts återvinning? (Ej hushållsavfall.)"

#### **Brukar besöka någon återvinningscentral**

<b>Bas: Samtliga</b>	<b>Småhus %</b>	<b>Flerbostadshus %</b>
Ja	99	83

*Samtliga boende i småhus – utom en enda procent – svarar att de brukar besöka någon återvinningscentral.*

Bland boende i flerbostadshus är andelen lägre, men drygt åtta av tio uppger att de brukar besöka någon återvinningscentral. – Det är framför allt den yngre åldersgruppen (25–34 år) och enpersonshushåll, som svarar att de inte gör det (26% respektive 21% svarar "nej" i de här undergrupperna).

### Om nej/varför?

De som svarade att de inte brukar besöka någon återvinningscentral, fick följdfrågan: "Varför inte?" De fick svara spontant på frågan.

#### Skäl till att ej besöka någon återvinningscentral

Bas: Besöker ej ÅVC	Småhus (7) %	Flerbostadshus (109) %
Finns ingen i närheten/ligger för långt bort	29 (= 2 pers)	9
Inget behov/kan lämna allt avfall där jag bor	29 (= 2 pers)	53
Har ingen bil	14 (= 1 pers)	19
Inget behov/inget sådant avfall	14 (= 1 pers)	18
Annat	14 (= 1 pers)	6

Främsta skälen till att man inte besöker någon återvinningscentral är att hushållet inte har något behov av det – antingen kan man lämna allt avfall där man bor eller så anser man att hushållet inte har något sådant avfall, som ska lämnas på återvinningscentral.

Andra skäl är att man inte har tillgång till bil eller att återvinningscentralen ligger för långt bort. Totalt anger 28 procent av hushållen i flerbostadshus, dvs. bland de som inte besöker någon återvinningscentral, dessa skäl.

"Översätter" vi andelen till basen **samtliga** intervjuade hushåll i flerbostadshus, så innebär det att 4–5 procent inte brukar besöka någon återvinningscentral pga. att det inte finns någon i närheten och/eller att de inte har bil.

"Annat" står för följande vad gäller flerbostadshus. När det gäller småhus har kommentarerna nedan spontant kommit upp och noterats av intervjuaren.

#### Småhus

- *Danderyd*: Hagby ÅVC ligger alldeles för långt bort; Tycker inte att jag ska behöva åka ända till Täby för att slänga mitt avfall. Bättre ha det närmare. Hagby ÅVC, där är det kasst, långa köer och dåliga öppettider; Det enda jag har att klaga på är att det är för trångt på Hagby, borde byggas ut och göras större.  
*Sollentuna*: Dåliga öppettider.  
*Solna*: Dåliga öppettider; Mer ska hämtas vid huset, anser jag.  
*Vallentuna*: Öppettiderna och ställ krav på kommuninvånarna att källsortera mer!

#### Flerbostadshus

- *Järfälla*: Behöver inte åka dit, vi har hyrt en firma som sköter det; Vet ej var den ligger...  
*Lidingö*: Dåliga öppettider; Långa bilköer, återvinningen är öppen för sällan och har få parkeringsmöjligheter. Närheten är det enda positiva.  
*Solna*: Nyinflyttad, vet ej var den ligger...  
*Sundbyberg*: Kan ej ta mig dit, är handikappad.

**Hur pass nöjd är man med närheten/tillgängligheten**

De som brukar besöka någon återvinningscentral fick följdfrågan: "Hur pass nöjd är du med närheten/tillgängligheten till återvinningscentralen? Är du...?" Skalan lästes upp.

**Nöjd med närheten/tillgängligheten till återvinningscentralen**

Bas: Besöker återvinningscentral	Småhus (667) %	Flerbostadshus (558) %
Mycket nöjd	38	32
Ganska nöjd	46	46
Inte särskilt nöjd	12	18
Inte alls nöjd	4	4
Medelvärde	3.2	3.1

(Figur 9 i Appendix.)

*Drygt vart tredje hushåll är mycket nöjd med närheten/tillgängligheten till återvinningscentralen och närmare hälften av samtliga hushåll är ganska nöjda. – Cirka vart femte hushåll totalt är inte särskilt nöjd eller inte alls nöjd.*

*Vi kan notera en signifikant avvikelser i undergruppen kommuner: hushåll som bor i Upplands Väsby är mest nöjda och hushåll i Danderyd minst nöjda. När det gäller Sundbyberg, så vet vi inte om omdömet gäller Kvarnkullen eller Bromma, varför resultatet får tolkas med försiktighet.*

**Mycket nöjd med närheten/tillgängligheten till återvinningscentralen**

Bas: Kommun	Småhus %	Flerbostadshus %
Danderyd	12-	10-
Järfälla	44	34
Lidingö	40	38
Sollentuna	31	26
Solna	32	24
Sundbyberg	52+	34
Täby	45	39
Upplands Väsby	59+	55+
Vallentuna	29	25

(Figur 10 i Appendix.)

### **Tror man att hushållet skulle källsortera mera, om det fanns närmare insamling**

"Tror du att du/ditt hushåll skulle källsortera mera i framtiden, om du kunde lämna ditt sorterade avfall *närmare* där du bor eller anser du att sorteringsmöjligheterna är tillräckligt bra som de är idag för att kunna källsortera? Vilket svarsalternativ stämmer bäst?" Dessa lästes upp.

#### **Källsortera mera om närmare insamling fanns**

<b>Bas: Samtliga</b>	<b>Småhus %</b>	<b>Flerbostadshus %</b>
Ja, om det fanns närmare insamling	45	51
Nej, har tillräckligt bra system idag	43	37
Kan inte sortera mera än vad vi redan gör idag	11	10

(Figur 11 i Appendix.)

*Närmare hälften av hushållen svarar att de tror att hushållet skulle källsortera mera i framtiden, om det fanns närmare insamling – andelen är något högre bland boende i flerbostadshus än i småhus.*

*Vart tionde hushåll – oavsett boendeform – anser att de inte kan sortera mera än vad de redan gör idag. Resten tycker att systemet är tillräckligt bra idag och svarar "nej" på vår fråga, dvs. de skulle inte källsortera mera även om det fanns närmare insamling. Vi kan notera att det är den äldre åldersgruppen (55–65 år), som i större utsträckning än övriga åldersgrupper, står bakom det här svaret.*

*De yngre (25–34 år) – speciellt de yngre boende i flerbostadshus – svarar mer frekvent än andra åldersgrupper, att de skulle källsortera mera i framtiden, om det fanns närmare insamling.*

*Vi kan också notera att så många som drygt vart tredje hushåll som redan idag källsorterar i **mycket** stor utsträckning uppger att de skulle sortera ännu mera, om det fanns närmare insamling. Och drygt hälften av hushållen, som sorterar i mindre utsträckning idag ("ganska stor utsträckning, inte särskilt, inte alls") svarar samma sak.*

*Studerar vi resultatet nedbrutet på kommunnivå, så ser vi att boende i Danderyd och Vallentuna i större utsträckning än övriga kommuner, svarar "ja" på vår fråga.*

#### **Källsortera mera om närmare insamling fanns/Ja**

<b>Bas: Samtliga</b>	<b>Småhus %</b>	<b>Flerbostadshus %</b>
<i>Ålder</i>		
25–34 år	50	63+
35–44 år	46	59+
45–54 år	53+	49
55–65 år	36-	44-

## Källsortera mera om närmare insamling fanns

Bas: Källsorterar idag i ... utsträckning	mycket stor (241) %	ganska, inte särskilt, inte alls (434) %
<i>Småhus</i>		
Ja, om det fanns närmare insamling	33-	51+
Nej, har tillräckligt bra system idag	48	40
Kan inte sortera mera än vad vi redan gör idag	19+	7-
<i>Flerbostadshus</i>		
Ja, om det fanns närmare insamling	38-	56+
Nej, har tillräckligt bra system idag	45+	35
Kan inte sortera mera än vad vi redan gör idag	16+	8

## Förtroendet för kommunens avfallshantering

"SÖRAB och din kommun tar hand om de insamlade soporna. På det hela taget, vilket allmänt förtroende har du för kommunens avfallshantering? Har du ett..." Skalan lästes upp.

## Förtroendet för kommunens avfallshantering

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Mycket stort förtroende	23	14
Ganska stort förtroende	50	48
Varken eller	19	23
Ganska litet förtroende	3	7
Inget förtroende alls	1	1
Vet ej/ tveksam	4	7
Medelvärde	3.9	3.7

(Figur 12 i Appendix.)

Cirka tre av fyra hushåll i småhus uppger att de har ett ganska stort eller t.o.m. mycket stort förtroende för kommunens avfallshantering. Cirka vart femte hushåll svarar "varken eller" och cirka vart tjugonde uppger att de har ett ganska litet förtroende eller inget förtroende alls.

Hushåll i flerbostadshus ligger något lägre i resultat, men närmare två av tre uppger att de har ett ganska stort eller t.o.m. mycket stort förtroende för kommunens avfallshantering.

Allra störst förtroende för kommunens avfallshantering har de hushåll, som uppgett att de källsorterar sina sopor i **mycket** stor utsträckning – och det gäller såväl hushåll i småhus som hushåll i flerbostadshus.

*Vi kan även notera några signifikanta avvikelser i undergruppen kommuner. – Hushåll i Sollentuna svarar att de har ett stort förtroende i större utsträckning än övriga.*

**Förtroendet för kommunens avfallshantering – mycket/ganska stort förtroende**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Danderyd	65	41-
Järfälla	68	66
Lidingö	74	73
Sollentuna	85+	71+
Solna	72	60
Sundbyberg	69	64
Täby	81	61
Upplands Väsby	74	68
Vallentuna	66	56

## Bakgrund

### Miljöengagemang

"Vilket av följande påståenden beskriver bäst ditt engagemang i miljöfrågor rent allmänt?" Skalan lästes upp

#### Miljöengagemang

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Mycket engagerad	13	14
Ganska engagerad	66	66
Inte särskilt engagerad	19	18
Inte alls engagerad	2	3
Medelvärde	2.9	2.9

(Figur 13 i Appendix.)

*Åtta av tio anger att de rent allmänt är ganska eller t.o.m. mycket engagerade i miljöfrågor och det gäller såväl hushållen som bor i småhus som i flerbostadshus.*

*Liksom det visat sig i tidigare undersökningar, så är äldre personer mer engagerade än yngre samt kvinnor mer engagerade än män – i alla fall rent allmänt av miljöfrågor.*



**Miljöengagemang – mycket/ganska engagerade**

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
<b>Ålder</b>		
25–34 år	65-	66-
35–44 år	77	76
45–54 år	75	84
55–65 år	88+	83
<b>Kön</b>		
Kvinnor	82	85+
Män	76	72-

**Kön, ålder, boendeform, hushållsstorlek och hushållssammansättning**

Urvalet beskrivs närmare genom att studera följande bakgrundsfrågor. Vår utgångspunkt var alltså att genomföra 675 intervjuer bland hushåll i småhus och 675 intervjuer bland hushåll i flerbostadshus med den person i hushållet "som främst ansvarar för hushållets sopor/sophantering". Åldersmässigt avgränsade vi studien till personer mellan 25 och 65 år.

**Bakgrund**

Bas: Samtliga		Småhus %	Flerbostadshus %
Kön	Man	47	44
	Kvinna	53	56
Ålder	25–34 år	7	14
	35–44 år	32	22
	45–54 år	28	21
	55–65 år	29	40
Boendeform	Fristående villa	71	–
	Radhus eller kedjehus	29	–
	Bostadsrätts-/andelslägenhet	–	65
	Hyreslägenhet	–	35
Hushållsstorlek	1 person	3	27
	2 personer	26	37
	3 personer	18	16
	4 personer	38	13
	5 personer	12	5
	6 personer eller fler	3	2
Hushållssammansättning	Barn under 7 år	30	16
	Barn mellan 7 och 14 år	33	17
	Barn mellan 15 och 19 år	23	12
	Vuxna barn över 20 år	11	6
	Har ej barn boende i hushållet	28	58

**Val av belöning**

"Tack för intervjun! Som tack vill vi gärna skicka en trisslott till dig eller föredrar du att vi i stället köper in utsläppsrätter för beloppet?"

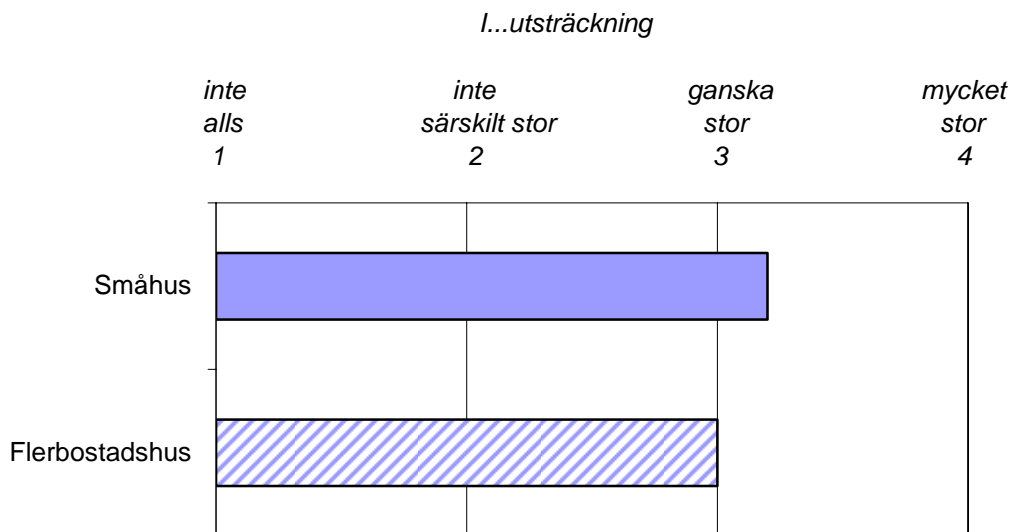
**Val av belöning**

<b>Bas: Samtliga</b>	<b>Småhus %</b>	<b>Flerbostadshus %</b>
Trisslott	81	79
Utsläppsrätter	19	21

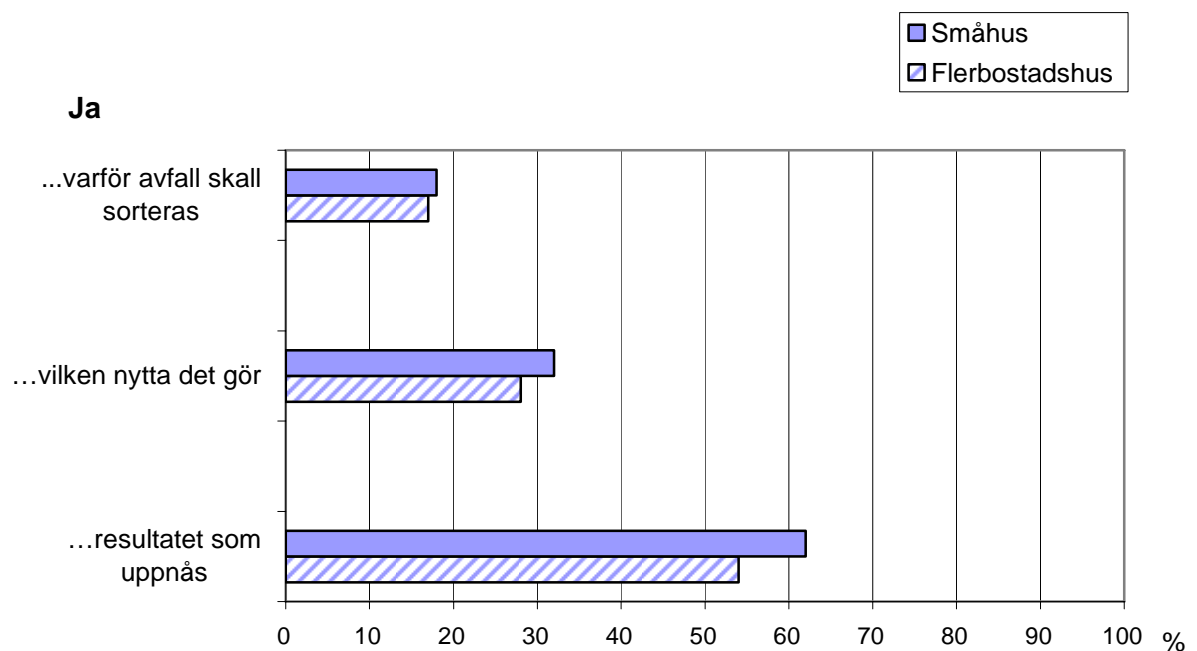
*Åtta av tio respondenter valde en trisslott som tack för intervjun. – Totalt skickade vi ut 1.080 lotter till 548 respondenter i småhus och 532 i flerbostadshus.*

*De som var mindre engagerade i miljöfrågor valde trisslott i något större utsträckning än de som uppgivit att de var mycket engagerade.*

**Figur 1 I vilken utsträckning källsorterar hushållet sina sopor**  
**Medelvärden**  
**Bas: Samtliga**

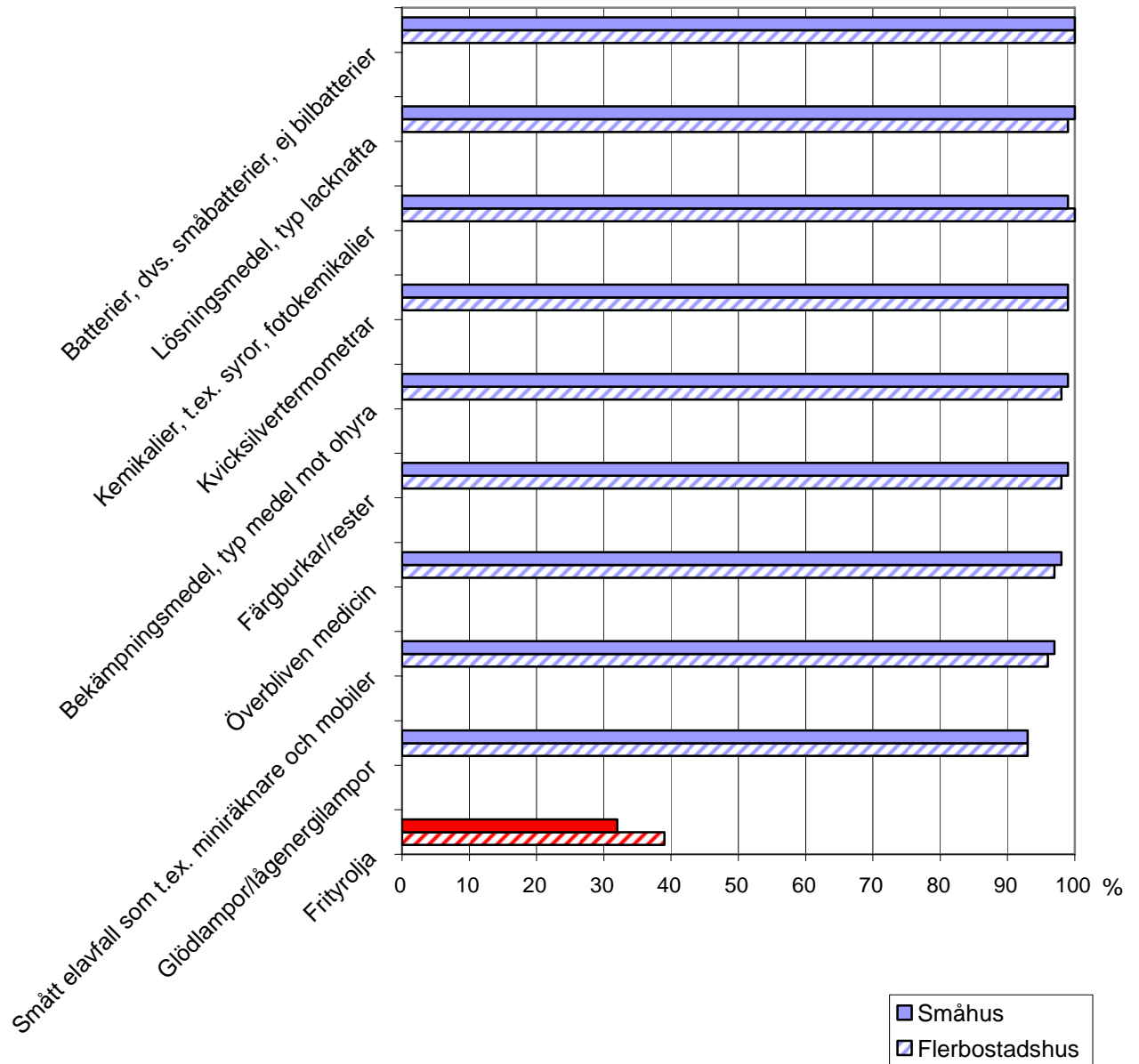


**Figur 2 Önskar mer information om...**  
**Bas: Samtliga**

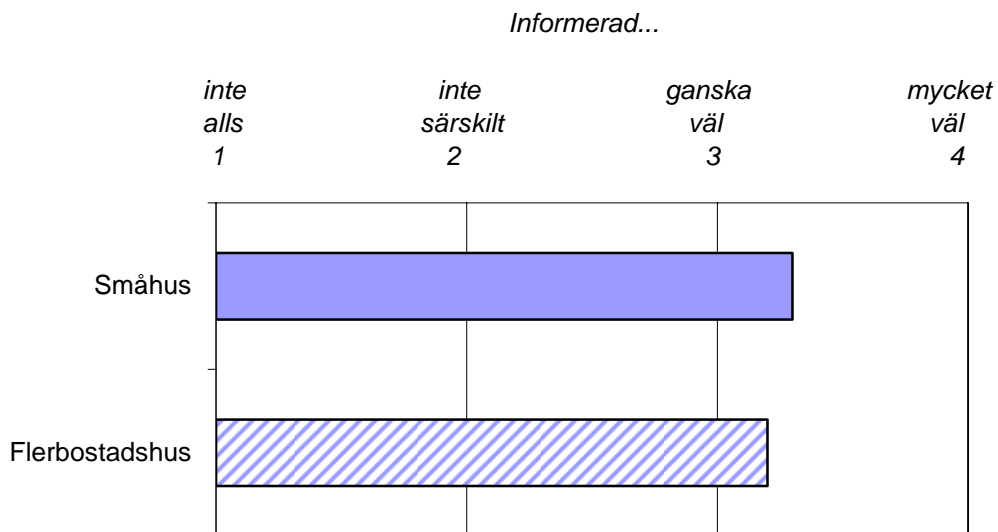


**Figur 3 Kännedom via hjälpt erinran om produkter som blir farligt avfall**  
**Bas: Samtliga**

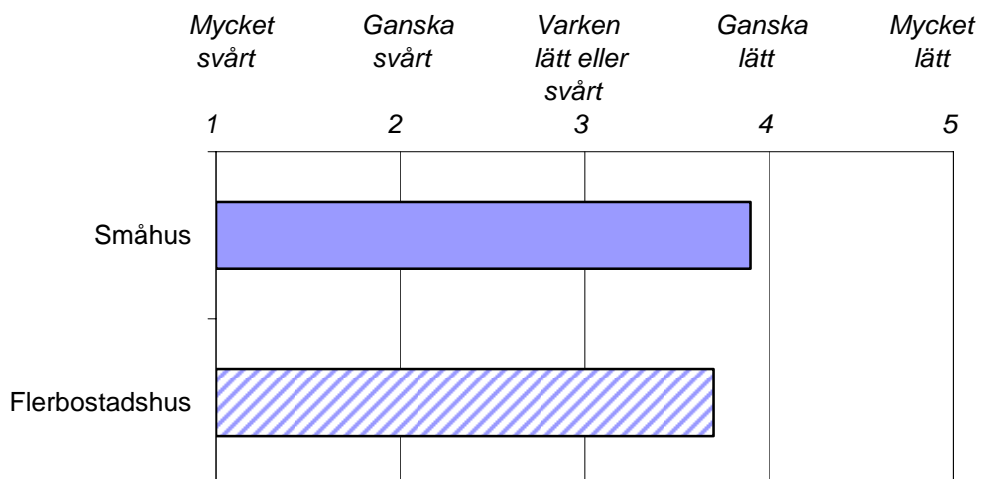
**Ja, blir farligt avfall...**



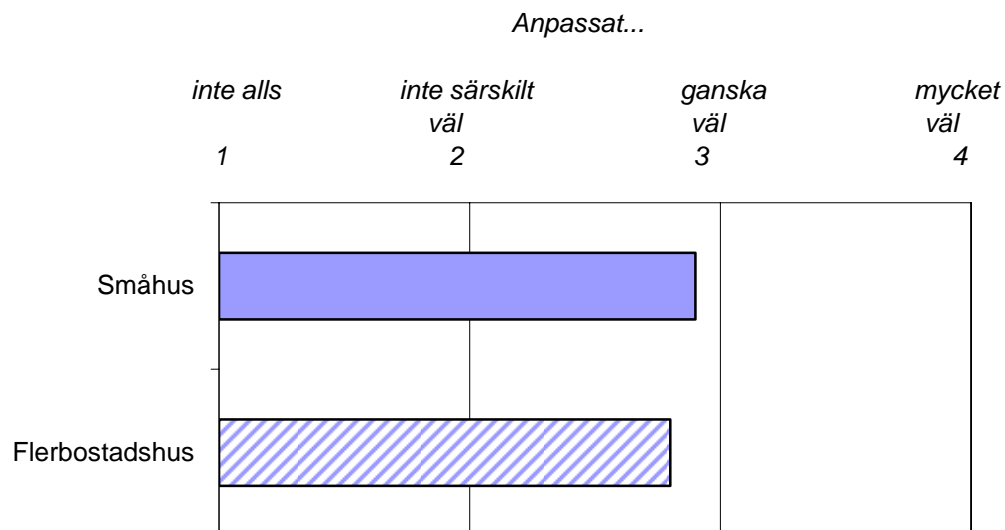
**Figur 4 Information om hur farligt avfall ska hanteras**  
**Medelvärden**  
**Bas: Samtliga**

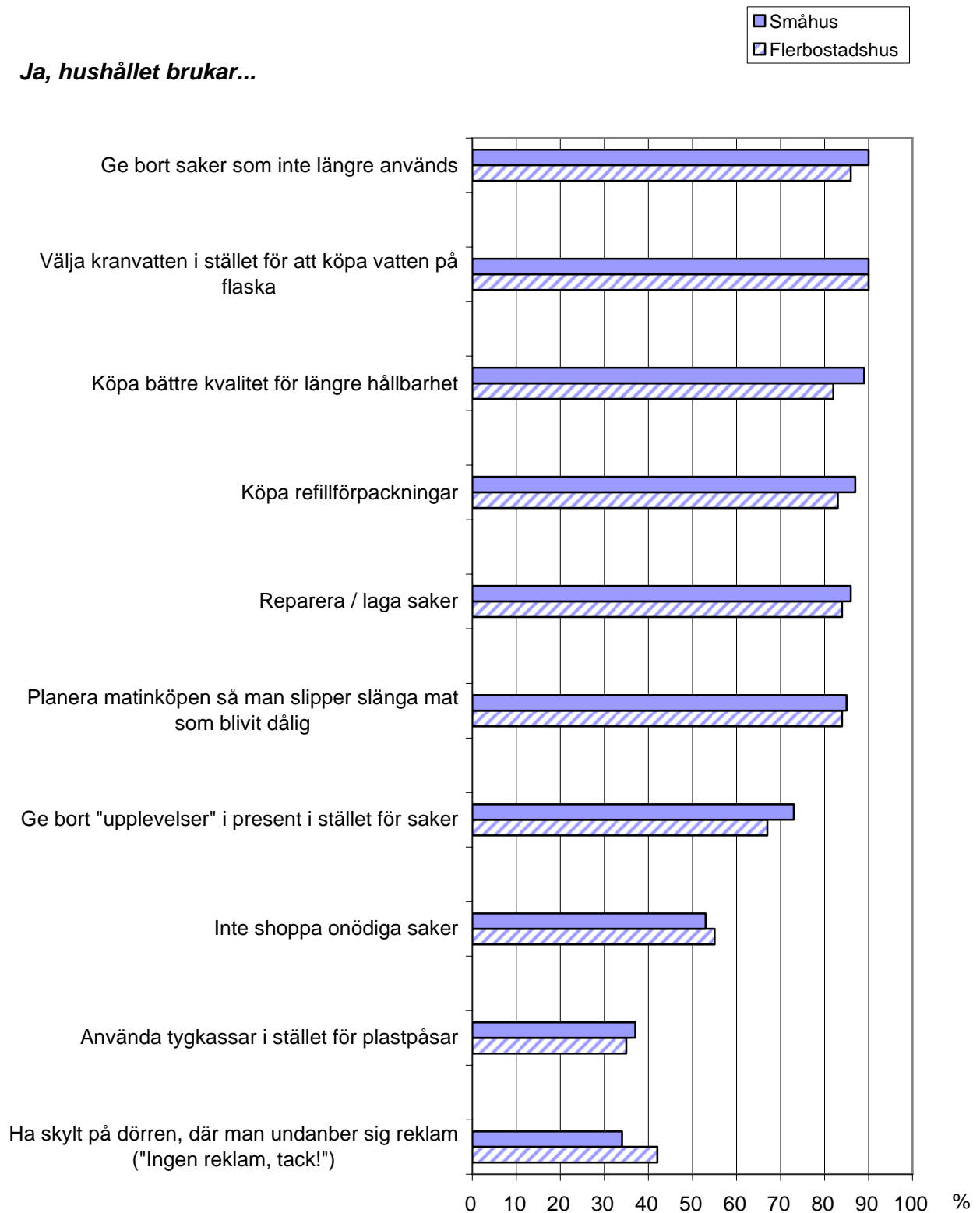


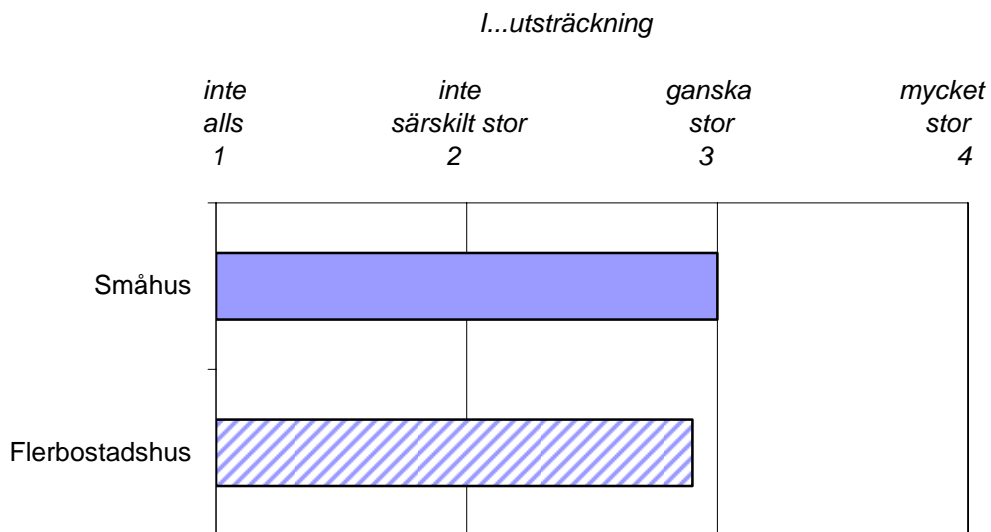
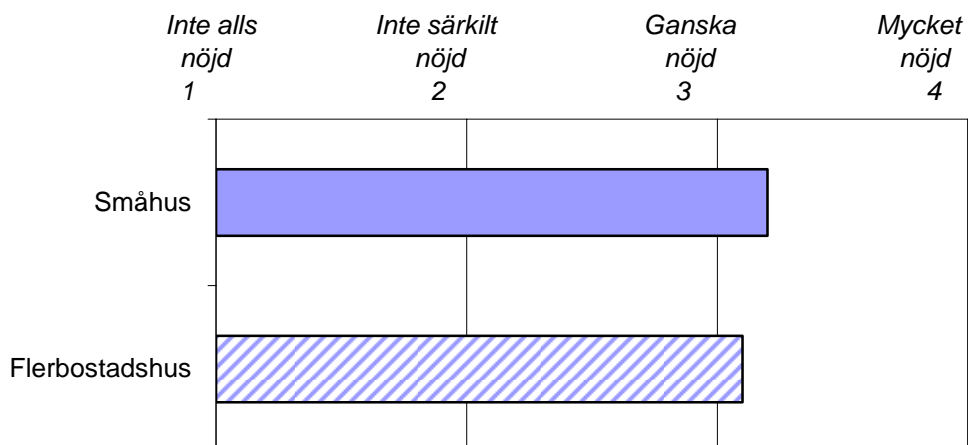
**Figur 5 Lätt eller svårt att lämna farligt avfall**  
**Medelvärden**  
**Bas: Samtliga**



**Figur 6 Hur väl är insamlingssystemet anpassat till hushållets behov**  
**Medelvärden**  
**Bas: Samtliga**



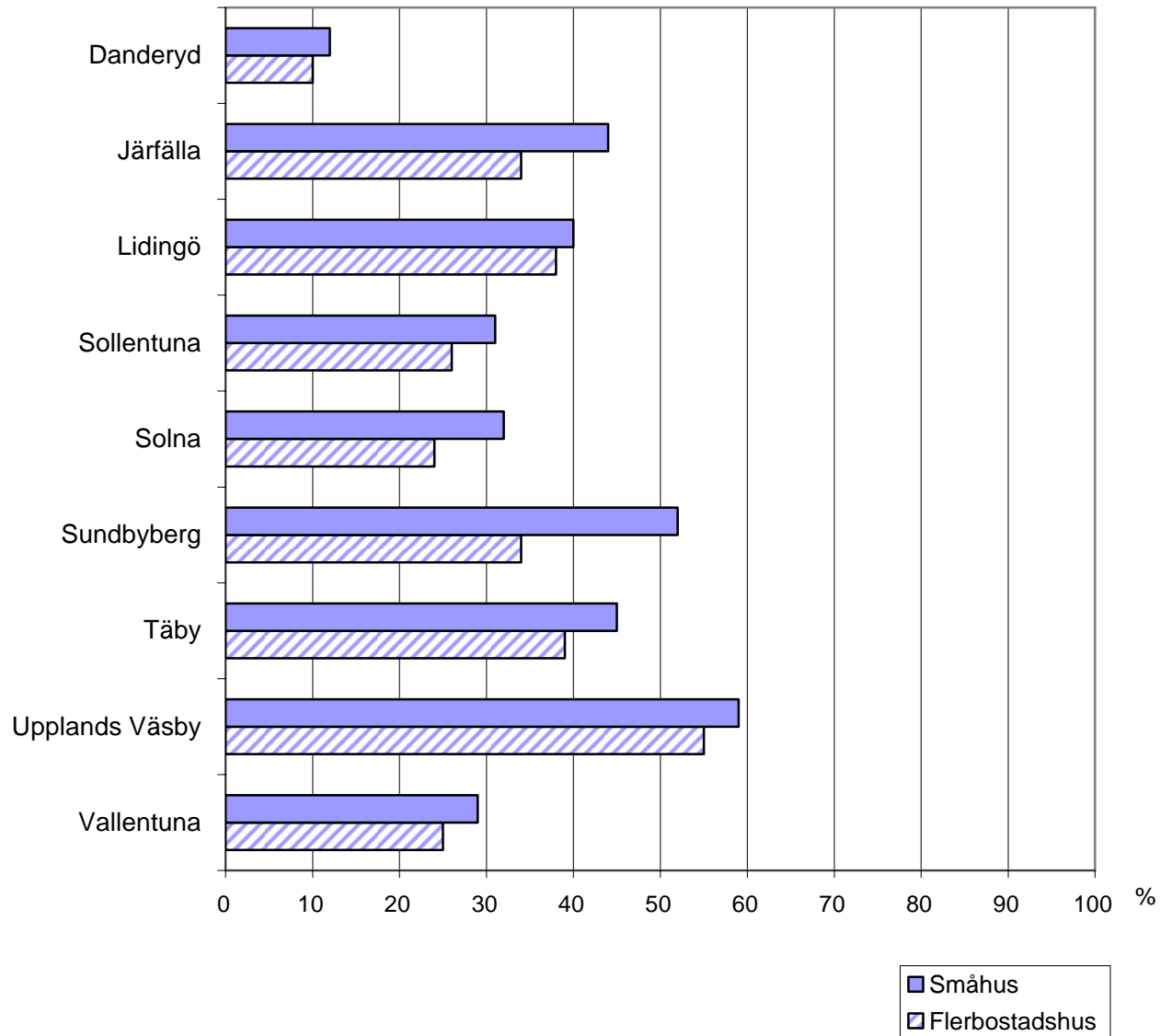
**Figur 7 Kartläggning av olika typer av medvetna val****Bas: Samtliga****Ja, hushållet brukar...**

**Figur 8 I vilken utsträckning göra medvetna val i framtiden****Medelvärden****Bas: Samtliga****Figur 9 Nöjd med närheten/tillgängligheten till återvinningscentralen****Medelvärden****Bas: Samtliga**

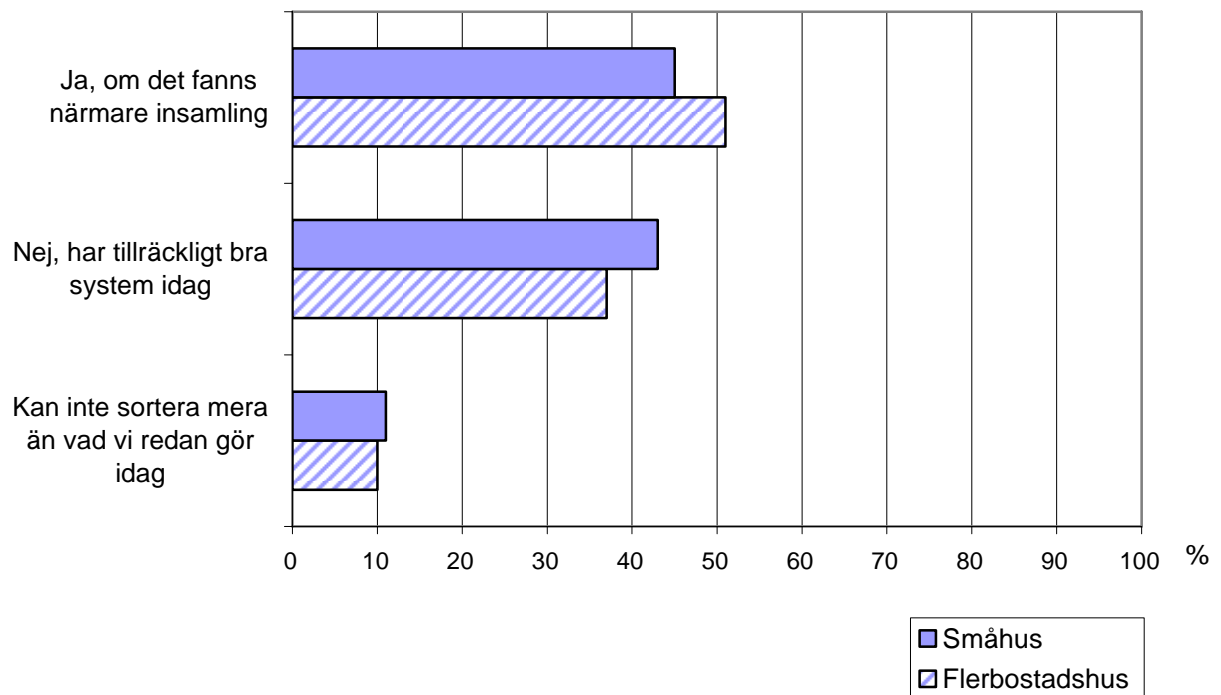


**Figur 10 Nöjd med närheten/tillgängligheten till återvinningscentralen  
Medelvärden**

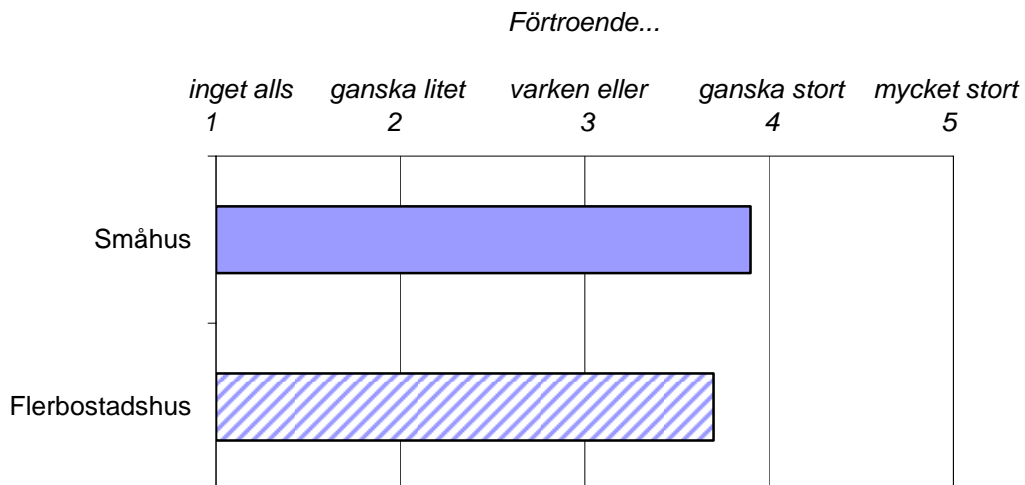
**Bas: Kommun**



**Figur 11 Källsortera mera om närmare insamling fanns**  
**Bas: Samtliga**



**Figur 12 Förtroende för kommunens avfallshantering**  
**Medelvärden**  
**Bas: Samtliga**



**Figur 13 Miljöengagemang**  
**Medelvärden**  
**Bas: Samtliga**

